Eiropas Savienības
Oficiālais Vēstnesis

LV
L sērija

2026/2467

6.11.2026.

KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS REGULA (ES) 2026/2467

(2026. gada 5. novembris)

par finansiālu kompensāciju degvielu galapatērētājiem un par kvotām, kas nodotas par emisijām, uz kurām neattiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/87/EK IVa nodaļa

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK (2003. gada 13. oktobris), ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Savienībā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK ([1]), jo īpaši tās 30.f panta 5. punktu,

tā kā:

(1) Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2018/2066 ([2]) nosaka detalizētus noteikumus par to, kā *ex ante* noteikt patēriņam nodoto degvielas daudzumu īpatsvaru darbībā, uz kuru attiecas Direktīvas 2003/87/EK IVa nodaļa, un tādējādi izvairīties no kvotu nodošanas par emisijām, uz kurām minētā nodaļa neattiecas. Tomēr ne vienmēr var būt iespējams visos gadījumos pareizi noteikt galapatērētāju kategoriju, jo īpaši tad, ja starp regulēto subjektu un galapatērētāju nav tieša piegādes savienojuma. Līdz ar to var gadīties, ka kvotas tiek nodotas par emisijām, uz kurām minētās direktīvas IVa nodaļa neattiecas, un oglekļa izmaksas par emisijām no darbības, uz kuru minētā nodaļa neattiecas, tiek pārnestas uz galapatērētājiem.

(2) Lai risinātu situācijas, kad nav iespējams izvairīties no kvotu dubultas uzskaites vai nodošanas par emisijām, uz kurām Direktīvas 2003/87/EK IVa nodaļa neattiecas, saskaņā ar minēto direktīvu ir jānosaka noteikumi par to, kā dalībvalstis degvielu galapatērētājiem izmaksā finansiālu kompensāciju. Būtu arī jāpieņem noteikumi par to, kā paziņojami dati, lai koriģētu to Savienības kvotu kopapjomu, ko piešķir saskaņā ar minētās direktīvas IVa nodaļu, attiecībā uz kvotām, kas nodotas par emisijām, uz kurām minētā nodaļa neattiecas.

(3) Kvotu daudzums, ko dalībvalstis finansiāli kompensēs līmenī, kas pārsniedz nulli, vairāku iemeslu dēļ, visticamāk, būs mazāks nekā kopējais kvotu skaits, kas nodots par emisijām, uz kurām Direktīvas 2003/87/EK IVa nodaļa neattiecas. Pirmkārt, dalībvalstis pozitīvu kompensācijas līmeni par emisijām no darbības, kas neietilpst minētās direktīvas IVa nodaļas tvērumā, varētu nepiešķirt visiem galapatērētājiem. Otrkārt, dalībvalstis attiecībā uz finansiālu kompensāciju var noteikt sliekšņus, zem kuriem tās administratīvā sloga ierobežošanas nolūkā pozitīvu kompensācijas līmeni nepiešķir. Treškārt, daži galapatērētāji sev pienākošos kompensāciju varētu nepieprasīt. Ceturtkārt, dalībvalstīm var trūkt informācijas par gadījumiem, kad regulētie subjekti ir nodevuši kvotas par emisijām no galalietojumiem, uz ko minētās direktīvas IVa nodaļa neattiecas.

(4) Ja dalībvalsts saskaņā ar minētās direktīvas 30.j pantu emisijas kvotu tirdzniecības piemērošanas tvērumu ir paplašinājusi, iekļaudama tajā darbību, kas nav minēta Direktīvas 2003/87/EK III pielikumā, tas var būtiski samazināt to kvotu daudzumu, kas nodotas par emisijām, uz kurām minētās direktīvas IVa nodaļa neattiecas. Šādā gadījumā kvotu daudzums, ko attiecīgā dalībvalsts finansiāli kompensē līmenī virs nulles, iespējams, ir visticamākā aplēse par to kvotu daudzumu, kas nodotas par emisijām, uz kurām minētās direktīvas IVa nodaļa neattiecas.

([1]) OV L 275, 25.10.2003., 32. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj.
([2]) Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2018/2066 (2018. gada 19. decembris) par siltumnīcefekta gāzu emisiju monitoringu un ziņošanu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK un ar ko groza Komisijas Regulu (ES) Nr. 601/2012 (OV L 334, 31.12.2018., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2018/2066/oj).

(5) Ja dalībvalsts emisijas kvotu tirdzniecības piemērošanas tvērumu nav paplašinājusi, iekļaudama tajā darbību, kas Direktīvas 2003/87/EK III pielikumā nav minēta, par emisijām, uz kurām minētās direktīvas IVa nodaļa neattiecas, nodoto kvotu kopskaitu, kas atbilst kopējam kvotu daudzumam, ko dalībvalstis kompensējušas jebkurā līmenī, arī nulles līmenī, vislabāk var aplēst, no verificētajām emisijām, kas paziņotas saskaņā ar minētās direktīvas IVa nodaļu, atņemot CO_2 emisijas, kas atbilst darbībai, uz kuru minētās direktīvas IVa nodaļa attiecas, un kas paziņotas dalībvalstu nacionālajos siltumnīcefekta gāzu inventarizācijas pārskatos, ievērojot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1999 ([3]).

(6) Saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 30.c panta 3. punktu Savienības kvotu kopapjoms, kas piešķirts saskaņā ar minētās direktīvas IVa nodaļu, no 2029. gada reizi gadā ir jākoriģē attiecībā uz kvotām, kas nodotas par emisijām, uz kurām minētā nodaļa neattiecas.

(7) No tā izriet, ka dalībvalstīm reizi gadā būtu jāziņo Komisijai informācija, kas palīdzētu noteikt to Savienības kvotu kopapjomu, kas nodotas par emisijām, uz kurām IVa nodaļa neattiecas.

(8) Saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 30.f pantu dalībvalstis degvielu galapatērētājiem finansiālu kompensāciju var izmaksāt gadījumos, kad no kvotu nodošanas par emisijām, uz kurām minētās direktīvas IVa nodaļa neattiecas, nebija iespējams izvairīties. Lai nodrošinātu minētās direktīvas IVa nodaļas aptvertās emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas vidisko integritāti, šādai kompensācijai vajadzētu būt samērīgai, nediskriminējošai un cieši saistītai ar radītajām oglekļa izmaksām. Metodēm, ko dalībvalstis izmanto, lai pārliecinātos, ka galapatērētājiem, kuri ir tiesīgi pretendēt uz finansiālu kompensāciju, ir radušās oglekļa izmaksas dubultas uzskaites vai netīša aptvēruma dēļ, būtu jāietver pārbaude, vai attiecīgie regulētie subjekti savos apstiprinātajos monitoringa plānos izmanto noklusējuma tvēruma koeficientu 1, kas nozīmē, ka noklusējuma tvēruma koeficients 1 jāpiemēro attiecīgajām degvielas plūsmām, kā noteikts Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 75.l panta 6. punktā, vai pierādījumu pieprasīšana no galapatērētājiem.

(9) Dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai rīkoties elastīgi attiecībā uz metodi, ko tās izmanto kompensējamā CO_2 emisiju apjoma noteikšanai; tādējādi tās varētu metodi pielāgot konkrētajai darbībai un atbalsttiesīgo galapatērētāju veidam un iegrožot administratīvo slogu, ciktāl metode nodrošina ticamu CO_2 emisiju aplēsi.

(10) Dalībvalstīm būtu jānosaka attiecināmais periods, par kuru ir tiesības pretendēt uz finansiālu kompensāciju, lai to pielāgotu attiecīgajai darbībai un galapatērētāju veidam. Attiecināmais periods varētu būt mēnesis, ceturksnis vai pusgads, bet tam nevajadzētu pārsniegt vienu kalendāro gadu, lai saglabātu saskanību ar ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas gada ciklu un iegrožotu slogu galapatērētājiem darbībā, uz kuru neattiecas Direktīvas 2003/87/EK IVa nodaļa.

(11) Saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 30.f panta 5. punktu finansiālo kompensāciju degvielu galapatērētājiem aprēķina, balstoties uz kvotu vidējo cenu izsolēs attiecīgajā pārskata gadā. Oglekļa cenai, ko izmanto kompensācijas noteikšanai, vajadzētu būt vidējai cenai konkrētās dalībvalsts noteiktajā attiecināmajā periodā, kad galapatērētāji degvielu iegādājušies. Tas nozīmē, ka dalībvalstīm būtu jāizmanto vidējā oglekļa cena periodā, kurā tās ļauj galapatērētājiem pieteikties uz kompensāciju, piemēram, mēnesī, ceturksnī vai gadā.

(12) Lai iegrožotu slogu galapatērētājiem darbībā, uz kuru Direktīvas 2003/87/EK IVa nodaļa neattiecas, finansiālā kompensācija būtu jāizmaksā nākamajā kalendārajā gadā pēc attiecināmā perioda gada.

([3]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1999 (2018. gada 11. decembris) par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 663/2009 un (EK) Nr. 715/2009, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/22/EK, 98/70/EK, 2009/31/EK, 2009/73/EK, 2010/31/ES, 2012/27/ES un 2013/30/ES, Padomes Direktīvas 2009/119/EK un (ES) 2015/652 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 525/2013 (OV L 328, 21.12.2018., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj).

(13) Lai Komisija varētu uzraudzīt Direktīvas 2003/87/EK 30.f panta 5. punkta un šīs īstenošanas regulas piemērošanu, dalībvalstīm par izmaksāto finansiālo kompensāciju reizi gadā būtu jāziņo.

(14) Šajā regulā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Klimata pārmaiņu komitejas atzinumu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

1) "galapatērētājs" finansiālas kompensācijas vajadzībām ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas ir Direktīvas 2003/87/EK 3. panta af) punktā definētās degvielas galalietotāja darbībai, uz kuru neattiecas minētās direktīvas IVa nodaļa;

2) "dubulta uzskaite" ir regulēto subjektu veikta kvotu nodošana par degvielu nodošanu patēriņam, lai tās izmantotu kādā no minētās direktīvas I pielikumā uzskaitītajām darbībām;

3) "netīšs aptvērums" ir regulēto subjektu veikta kvotu nodošana par tādu degvielu nodošanu patēriņam, kuras izmanto darbībā, kas nav minēta ne Direktīvas 2003/87/EK I, ne III pielikumā un uz ko neattiecas vienpusēja paplašināšana saskaņā ar minētās direktīvas 30.j pantu;

4) "finansiāla kompensācija" ir kompensācija jebkurā līmenī, arī nulles līmenī, galapatērētājam par oglekļa izmaksām, kas radušās saistībā ar kvotām, kuras piešķirtas saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK IVa nodaļu un nodotas divkāršas uzskaites vai netīša aptvēruma gadījumā;

5) "attiecināmais periods" ir periods, kurā Direktīvas 2003/87/EK 3. panta af) punktā definētā degviela iegādāta un par kuru galapatērētājs var pieprasīt kompensāciju, pamatojoties uz dalībvalsts noteikto pieteikšanās biežumu, vai – attiecībā uz Direktīvas 2003/87/EK I pielikumā minētu darbību – periods, kurā degviela izmantota.

2. pants

Noteikumi par finansiālu kompensāciju līmenī, kas pārsniedz nulli

1. Uz finansiālu kompensāciju ir tiesīgi pretendēt galapatērētāji, kam dubultas uzskaites vai netīša aptvēruma dēļ radušās oglekļa izmaksas.

2. Finansiālās kompensācijas noteikšanai izmantotās metodes pamatā ir ticamas aplēses par galapatērētāju radītajām CO_2 emisijām, par kurām ir iekasēta maksa.

3. Cena par tonnu CO_2, kas izmantojama finansiālās kompensācijas vajadzībām, ir vidējā cena attiecināmajā periodā izsolēs, kas rīkotas saskaņā ar deleģētajiem aktiem, kuri pieņemti, ievērojot Direktīvas 2003/87/EK 10. panta 4. punktu, attiecībā uz kvotām, kas piešķirtas saskaņā ar minētās direktīvas IVa nodaļu.

4. Dalībvalstis nodrošina, ka finansiālo kompensāciju izmaksā, balstoties uz objektīviem, nediskriminējošiem un pārredzamiem kritērijiem, un ka galapatērētāji, kas darbojas vienā un tajā pašā sektorā un atrodas tādā pašā faktiskajā situācijā, finansiālo kompensāciju saņem ar vienādiem nosacījumiem.

5. Attiecināmais periods, par kuru izmaksā finansiālo kompensāciju, nepārsniedz vienu kalendāro gadu.

6. Gadījumos, kad galapatērētāji ir tiesīgi uz finansiālu kompensāciju, viņi to saņem kalendārajā gadā, kas seko attiecināmā perioda gadam.

3. pants

Ziņošana par finansiālo kompensāciju

Dalībvalstis informāciju par finansiālo kompensāciju Komisijai ziņo katru gadu I pielikumā noteiktajā formātā. Gada ziņojumus Komisijai iesniedz līdz tā gada 30. jūnijam, kas seko gadam, kad finansiālā kompensācija izmaksāta.

4. pants

Nodoto kvotu daudzums par emisijām, uz kurām neattiecas Direktīvas 2003/87/EK IVa nodaļa

1. Ja dalībvalsts nav paplašinājusi emisijas kvotu tirdzniecības piemērošanas tvērumu, iekļaudama tajā darbību, kas nav minēta Direktīvas 2003/87/EK III pielikumā, ikgadējo kvotu daudzumu, kas minētajā dalībvalstī nodots par emisijām, uz kurām neattiecas Direktīvas 2003/87/EK IVa nodaļa, un kas atbilst kopējam kvotu daudzumam, kurš kompensēts jebkurā līmenī, arī nulles līmenī, nosaka šādi: no verificētajām emisijām, kas paziņotas saskaņā ar minētās direktīvas 30.f panta 2. punktu, atņem CO_2 emisijas, kas atbilst Direktīvas 2003/87/EK III pielikumā minētai darbībai un ko aprēķina, balstoties uz emisijām, kuras paziņotas, ievērojot Regulas (ES) 2018/1999 26. pantu.

2. No 2030. gada dalībvalstis katru gadu līdz 30. jūnijam, izmantojot II pielikumā iekļauto veidni un sākot ar datiem par 2028. gadu, ziņo Komisijai emisiju datus, kas vajadzīgi, lai aprēķinātu CO_2 emisijas, kuras atbilst Direktīvas 2003/87/EK IVa nodaļas aptvertai darbībai.

Lai iesniegtu pirmajā daļā minētos emisiju datus, dalībvalstis izmanto metodiskos norādījumus un elektroniskās veidnes vai specifiskus datņu formātus, ko nodrošina Komisija.

Ja gada ziņojums pirmajā daļā minētajā termiņā nav pieejams vai ir nepilnīgs, kvotu daudzumu minētā ziņojuma vajadzībām nosaka, balstoties uz Komisijas sniegtajiem metodiskajiem norādījumiem.

3. Dalībvalsts, kas vienpusēji paplašinājusi Direktīvas 2003/87/EK III pielikumā minētu darbību saskaņā ar minētās direktīvas 30.j pantu, no šā panta 2. punktā noteiktā pienākuma ir atbrīvota, ar nosacījumu, ka

a) vidējās emisijas 2016., 2017. un 2018. gadā no papildu darbības, uz kuru konkrētajā dalībvalstī saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 30.j pantu attiecas ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēma, veido tādu emisiju apjomu, kas ir vismaz ekvivalents valsts CO_2 emisijām tajos pašos gados avota kategorijā ar kodu 1A4c;

b) konkrētā dalībvalsts ir ieviesusi un turpina piemērot pasākumu, ar kuru izmaksā finansiālu kompensāciju līmenī virs nulles par dubulto uzskaiti. Pirmajā daļā minēto atbrīvojumu piemēro datu paziņošanai par gadiem, kas seko pēc vienpusējās paplašināšanas apstiprinājuma.

Ja darbība ir vienpusēji paplašināta, ievērojot pirmo daļu, un ir izpildīti a) un b) apakšpunkta nosacījumi, ikgadējo kvotu daudzumu, kas nodots par emisijām, uz kurām Direktīvas 2003/87/EK IVa nodaļa neattiecas, nosaka, balstoties uz kopējo emisiju daudzumu, ko konkrētā dalībvalsts finansiāli kompensējusi līmenī virs nulles un par ko ziņots saskaņā ar šīs regulas 3. pantu.

4. Dalībvalsts, kas vienpusēji paplašinājusi Direktīvas 2003/87/EK III pielikumā minētu darbību saskaņā ar minētās direktīvas 30.j pantu, no šā panta 2. punktā noteiktā pienākuma ir atbrīvota. Šis atbrīvojums attiecas uz datu ziņošanu par gadiem, kas seko pēc vienpusējās paplašināšanas apstiprinājuma, ar nosacījumu, ka

a) papildu darbība, uz kuru konkrētajā dalībvalstī saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 30.j pantu attiecas ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēma, neietver lauksaimniecības darbības, uz kurām attiecas avota kategorijas kods 1A4c;

b) konkrētā dalībvalsts ir pieprasījusi piemērot noklusējuma tvēruma koeficientu 1 Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 75.l panta 6. punkta izpratnē visām degvielas plūsmām, ko izmanto lauksaimnieciskās darbībās, uz kurām attiecas avota kategorijas kods 1A4c;

c) konkrētā dalībvalsts ir ieviesusi un turpina piemērot pasākumu, ar kuru izmaksā finansiālu kompensāciju līmenī virs nulles par dubulto uzskaiti.

Ja darbība ir vienpusēji paplašināta, ievērojot pirmo daļu, un ir izpildīti a) un b), un c) apakšpunkta nosacījumi, ikgadējo kvotu daudzumu, kas nodots par emisijām, uz kurām Direktīvas 2003/87/EK IVa nodaļa neattiecas, nosaka, balstoties uz i) to kopējo emisiju daudzumu no darbības, uz kuru neattiecas avota kategorijas kods 1A4c, kas ir finansiāli kompensēts līmenī virs nulles un paziņots saskaņā ar šīs regulas 3. pantu, un ii) CO_2 emisiju daudzumu, kas par attiecīgo gadu paziņots ar avota kategorijas kodu 1A4c nacionālajā siltumnīcefekta gāzu inventarizācijas pārskatā, ievērojot Regulu (ES) 2018/1999.

5. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.*

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2026. gada 5. novembrī

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja
Ursula VON DER LEYEN

I PIELIKUMS

INFORMĀCIJA PAR FINANSIĀLO KOMPENSĀCIJU

Informācija, kas jāiekļauj 3. pantā minētajos ziņojumos:

1) finansiālās kompensācijas pasākuma nosaukums;

2) finansiālās kompensācijas pasākuma sākuma datums;

3) darbība, uz kuru attiecas finansiālās kompensācijas pasākums, arī attiecīgais kopīgā ziņošanas formāta (KZF) avota kategorijas kods (kā definēts Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes (*IPCC*) 2006. gada vadlīnijās par nacionālajiem siltumnīcefekta gāzu inventarizācijas pārskatiem);

4) informācija par pasākuma struktūru:

   a) atbildīgā kompetentā iestāde;

   b) minimālais slieksnis vai sliekšņi, no kā ir tiesības pretendēt uz kompensāciju;

   c) attiecināmais periods un pieteikumu iesniegšanas termiņš;

   d) CO_2 emisiju noteikšanai izmantotās metodes apraksts;

   e) vidējā kvotu cena, ko izmanto, lai aprēķinātu finansiālo kompensāciju par katru attiecināmo periodu;

5) to degvielas galapatērētāju skaits, kas iepriekšējā gadā saņēmuši kompensāciju saskaņā ar pasākumu;

6) ekvivalents CO_2 emisiju daudzums, kas iepriekšējā gadā finansiāli kompensēts līmenī virs nulles;

7) tās finansiālās kompensācijas kopsumma, kas iepriekšējā gadā izmaksāta saskaņā ar pasākumu.

II PIELIKUMS

DATI PAR EMISIJĀM, KAS ATBILST DIREKTĪVAS 2003/87/EK IVa NODAĻAS APTVERTAI DARBĪBAI

Informācija, kas jāiekļauj 4. pantā minētajos ziņojumos:

1) verificētās gada emisijas, kas radušās darbībā, uz kuru attiecas Direktīvas 2003/87/EK I pielikums, no kurināmā sadedzināšanas kopīgā ziņošanas formāta (KZF) avotu kategorijās, uz kurām neattiecas minētās direktīvas III pielikums, arī emisijas, ko radījusi darbība, uz kuru minētās direktīvas I pielikums attiecas, un kas reģistrētas ar KZF avotu kategoriju kodiem 1B, 1C, 1A3e(i) un 1A4c;

2) gada CO_2 procesa emisijas KZF avotu kategorijās 2A, 2B un 2C, kas radušās ārpus Direktīvas 2003/87/EK I pielikumā definētā darbības tvēruma;

3) gada CO_2 emisijas no kūdras sadedzināšanas KZF avotu kategorijās 1A1, 1A2, 1A3b, 1A4a un 1A4b, kas neietilpst Direktīvas 2003/87/EK I pielikumā definētajā darbības tvērumā;

4) gada CO_2 emisijas no sadzīves un bīstamo atkritumu sadedzināšanas Direktīvas 2003/87/EK III pielikumā definētajā darbībā;

5) gada CO_2 emisijas no degvielas sadedzināšanas iekārtās, ko aptver līdzvērtīgi pasākumi saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 27. pantu;

6) gada CO_2 emisijas no degvielas sadedzināšanas, kas radušās sakarā ar lauksaimniecības transportlīdzekļu izmantošanu uz ceļa ar cietu segumu, un par ko ziņo KZF avota kategorijā 1A3b;

7) gada CO_2 emisijas no degvielas sadedzināšanas darbībā, ko attiecīgā dalībvalsts izvēlējusies ņemt vērā saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 30.j pantu;

8) jebkādas citas gada CO_2 emisijas, kas uzskaitītas KZF avotu kategorijās 1A1, 1A2, 1A3b, 1A4a un 1A4b un kas neietilpst Direktīvas 2003/87/EK IVa nodaļas darbības tvērumā un nav iekļautas 1.–7. punktā.

KZF avotu kategoriju kodi ir definēti *IPCC* 2006. gada vadlīnijās par nacionālajiem siltumnīcefekta gāzu inventarizācijas pārskatiem.